

Bijlage D Financieel crisisplan Kring Progress

1. Aanleiding, kader en looptijd financieel crisisplan kring Progress

Unilever APF is op grond van artikel 145 van de Pensioenwet verplicht om ten behoeve van kring Progress een financieel crisisplan op te stellen en op te nemen in de Abtn. Het financieel crisisplan is gebaseerd op de vigerende uitvoeringsovereenkomst met Unilever. Jaarlijks moet het plan voor 1 mei geactualiseerd worden, of eerder indien een aanpassing van de uitvoeringsovereenkomst daartoe aanleiding geeft.

Een financieel crisisplan is een beschrijving van maatregelen die een pensioenfonds of kring op korte termijn effectief kan inzetten als de dekkingsgraad een kritisch niveau benadert of zich daar bevindt.

Het financieel crisisplan is als bijlage toegevoegd aan de Abtn (Bijlage D Financieel crisisplan kring Progress).

Eerder is bij opzet van dit plan de 'Beleidsregel financieel crisisplan pensioenfondsen' gehanteerd. Echter sinds mei 2015 bestaat deze beleidsregel niet meer. De voorschriften zijn verplaatst naar artikel 29b van het Besluit Ftk (Bijlage 1) en in het DNB Open Boek Toezicht wordt het financieel crisisplan verder toegelicht (Bijlage 2). Met de huidige actualisatie wordt het crisisplan in lijn gebracht met bovenstaande voorschriften.

Beleidsmatig (keuze niveau crisissituatie, maatregelen e.d.) zijn er geen aanpassingen.

Het crisisplan dient volgens artikel 29b van het Besluit Ftk 6 elementen te bevatten (zie Bijlage 1). Aan de hand van deze elementen wordt hieronder puntsgewijs ingegaan op de wijze waarop Unilever APF voor wat betreft kring Progress hier invulling aan geeft. Vervolgens beschrijft dit plan de communicatie in geval van crisis en ten slotte wordt aangegeven hoe het crisisplan samenhangt met herstelplan, haalbaarheidstoets en ALM-studie.

2. Financieel crisisplan kring Progress op basis van artikel 29b Besluit Ftk

2.a Beschrijving crisissituatie

Artikel 29b van het Besluit Ftk verwacht een beschrijving van de financiële situaties waarin het fonds naar verwachting niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen (VEV) voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) te gaan voldoen.

De Raad van Bestuur heeft voor een prudenter uitgangspunt gekozen en definieert een crisis-situatie als kring Progress een beleidsdekkingsgraad⁶ heeft die lager is dan 110%. Het niveau van 110% verwijst naar een dekkingsgraadniveau, waar beneden geen indexatie plaats vindt voor (gewezen) deelnemers en gepensioneerden.

Uiteraard is er in situaties waarin

- het eigen vermogen onder het niveau van het vereist eigen vermogen daalt
- de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad ook sprake van 'crisissituaties'.

2.b Beschrijving risico(s) die kunnen leiden tot crisissituatie

De belangrijkste risico's die kunnen leiden tot een crisissituatie zijn tegenvallende beleggings-opbrengsten, daling van de rente en veel sterker dan verwachte stijging van de levensverwachting.

2.c Maatregelen ter bestrijding van een financiële crisissituatie

Er zijn verschillende maatregelen te benoemen ter bestrijding van een financiële crisissituatie. Elk der maatregelen zal op verschillende niveaus van dekkinggraad ingezet (kunnen) worden. Hieronder worden de maatregelen besproken. Overigens worden verschillende instrumenten ook ingezet bij positieve situaties (indexatie, premierugbetaling aan Unilever), deze worden echter niet verder benoemd in dit document omdat de scope financiële crisissituaties is.

Beleggingsbeleid

Indien een financiële crisissituatie dreigt zou het beleggingsbeleid herijkt kunnen worden. Door het risicobudget te verhogen zou de herstelkracht vergroot kunnen worden (bij een tekort dient er wel rekening gehouden te worden met de wettelijke beperkingen).

Indexatiebeleid

Afhankelijk van de hoogte van de beleidsdekkingsgraad zal er naar de toekomst toe minder of helemaal geen indexatie plaatsvinden. Hierdoor wordt de impact op de dekkingsgraad beperkt.

Premiebeleid

Afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad kan Unilever een premiebijbetaling verschuldigd zijn, waardoor de dekkingsgraad stijgt.

⁶ De beleidsdekkingsgraad is het 12-maands gemiddelde van de nominale dekkingsgraad onder UFR.

Korting

Als ultieme maatregel is het mogelijk dat er korting van pensioenrechten en -aanspraken plaats vindt. Gegeven de premiebijbetalingsafspraken met Unilever wordt de grens van korten in beginsel niet geraakt.

2.d Indicatie van het financiële effect van de inzet van de ter beschikking staande maatregelen

Hieronder worden de effecten van de verschillende maatregelen besproken.

Beleggingsbeleid

Gegeven dekkingsgraad, de lange termijn beleggingsstrategie en de werking van bestaand premie- en indexatiebeleid is de Raad van Bestuur van mening herijking van het beleggingsbeleid voor dit doel niet als maatregel te zien. De beleggingsstrategie van Progress kent wel een dekkingsgraad gestaffelde strategische beleggingsmix, maar deze is veel meer gericht op hoge dekkingsgraden.

Wanneer er na een financiële crisissituatie weer sprake is van meevallende dekkingsgraadontwikkelingen is het doel deze hogere dekkingsgraden zoveel mogelijk te consolideren met behulp van een voorzichtig beleggingsbeleid en daarmee te beschermen voor een scherpe terugval.

Indexatiebeleid

In de Uitvoeringsovereenkomst is opgenomen dat de voorwaardelijke indexatie in ieder geval niet zal worden toegekend bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Bij een beleidsdekkingsgraad tussen de 110% en de TBI-dekkingsgraad wordt een gedeeltelijke (pro rata) indexatie verleend. Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan de TBI-dekkingsgraad wordt een volledige indexatie verleend.

In het geval van een inhaalindexatie gelden de voorwaarden voor inhaalindexatie uit de Pensioenwet, waaronder een minimale beleidsdekkingsgraad boven de TBI-dekkingsgraad. Door toekenning van een inhaalindexatie mag de beleidsdekkingsgraad niet dalen onder de TBI-dekkingsgraad. Voor inhaalindexatie kan Kring Progress jaarlijks maximaal 20% van het vermogen boven de TBI-dekkingsgraad benutten.

Voor de toekenning van inhaalindexatie geldt dat:

- Deze pas mogelijk is nadat een reguliere indexatie is toegekend.
- Gemiste indexaties kunnen worden ingehaald tot maximaal een periode van 10 jaar.
- Bij het inhalen van indexatie worden de achterstanden die het eerst zijn ontstaan het eerst ingehaald.
- Het toekennen van een inhaalindexatie kan worden beperkt indien dit zou leiden tot een fiscaal bovenmatig pensioen.

Deze indexatie kan slechts plaatsvinden indien aan de eisen conform de Pensioenwet en aanvullende regelgeving is voldaan.

Premiebeleid

Het premiebeleid is beschreven en vastgelegd in de Uitvoeringsovereenkomst (Artikel 5). De premiebijbetalingsverplichting (zoals vastgelegd in het premiebeleid in de Uitvoeringsovereenkomst) van Unilever luidt als volgt:

Wanneer de Premiedekkingsgraad hoger is dan de Minimaal vereiste dekkingsgraad en lager dan de TBI-dekkingsgraad vermeerderd met 5%-punt dan bedraagt de premiebijbetaling:

- (a) één achtste deel (1/8) van het verschil tussen de TBI-dekkingsgraad vermeerderd met 5%-punt en de Premiedekkingsgraad, vermenigvuldigd met de Premiebasis technische voorziening.

Wanneer de Premiedekkingsgraad lager is dan de Minimaal vereiste dekkingsgraad dan bedraagt de Premiebijbetaling de hoogste van de volgende twee bedragen:

- (a) één achtste deel (1/8) van het verschil tussen de TBI-dekkingsgraad vermeerderd met 5%-punt en de Premiedekkingsgraad, vermenigvuldigd met de Premiebasis technische voorziening,

of:

- (b) één derde deel (1/3) van het verschil tussen de Minimaal vereiste dekkingsgraad en de Premiedekkingsgraad, vermenigvuldigd met de Premiebasis technische voorziening

In aanvulling op het bovenstaande vindt een premiebijbetaling plaats wanneer deze noodzakelijk is voor het bereiken van herstel tot het niveau van de Minimaal vereiste dekkingsgraad binnen de wettelijke termijn van vijf jaar. Er dient dan aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:

- de Beleidsdekkingsgraad van kring Progress was gedaald tot onder de Minimaal vereiste dekkingsgraad;
- de wettelijke herstelperiode was van start gegaan (vanaf de eerste maand waarop dit is gerapporteerd aan DNB);
- er was gedurende een onafgebroken periode van vijf jaar op de jaarlijkse meetmomenten geen sprake van herstel tot het niveau van de Minimaal vereiste dekkingsgraad.

Als aan deze voorwaarden is voldaan zal Unilever, na het laatste meetmoment van de 5-jaars periode, binnen de wettelijk voorschreven termijn, een premiebijbetaling doen en wel zodanig dat korting van opgebouwde en ingegane pensioenen in kring Progress wordt voorkomen.

Korting van pensioenaanspraken en -rechten / Premiebijbetalingsverplichting Unilever

Unilever APF heeft formeel de mogelijkheid om de pensioenrechten en -aanspraken in kring Progress te verminderen. Dit kan uitsluitend plaatsvinden in lijn met artikel 131 en 132 uit de Pensioenwet ten aanzien van minimaal vereist eigen vermogen en artikel 138 en 139 met betrekking tot het herstelplan.

Echter, als gevolg van de premiebijbetalingsverplichting van Unilever is vermindering van de pensioenrechten en -aanspraken zoals eerder beschreven onwaarschijnlijk.

Gegeven de premiebijbetalingsverplichting van Unilever, is, mede op verzoek van DNB, onderzoek gedaan naar het kredietrisico van Unilever. Dit risico wordt periodiek gereviewed en de huidige inschatting is dat dit risico laag is.

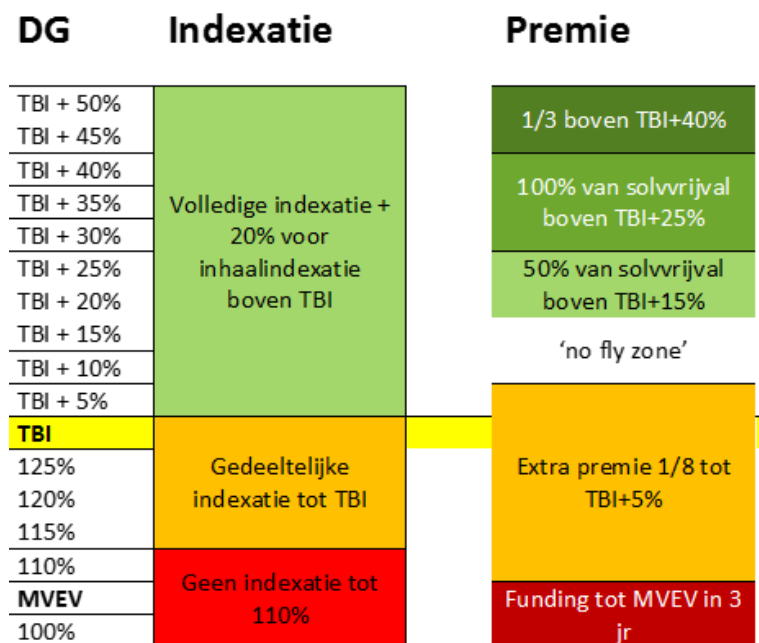
De beschreven maatregelen zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst. De Raad van Bestuur is in alle gevallen bevoegd tot het inzetten van bovengenoemde maatregelen. Tevens is er een grote waarschijnlijkheid dat de maatregelen praktisch uitvoerbaar zijn.

2.e Niveau dekkinggraad korten

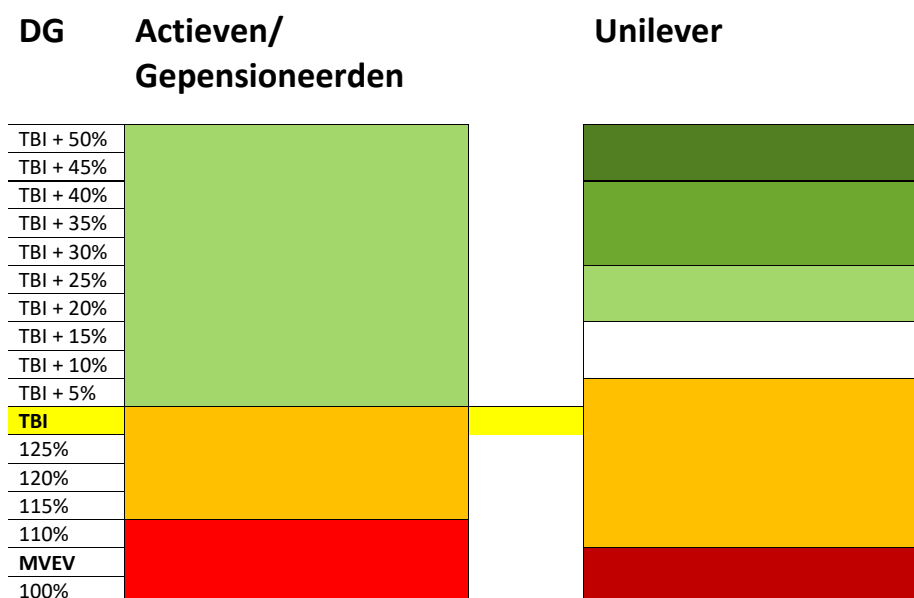
Als gevolg van de afspraken met Unilever over premiebijbetaling, wordt de grens van korten in beginsel niet geraakt. Zie voor verdere informatie paragraaf 2.d, paragraaf Premiebeleid.

2.f Evenwichtige belangenafweging bij inzet noodmaatregelen

In onderstaande figuur is het premie- en indexatiebeleid weergegeven.

Dit kan vertaald worden in de volgende grafische weergave van de stakeholder belangen.

De kleurenindicatie groen betekent gunstig voor de desbetreffende stakeholder. In de schakering naar donkerrood ontstaat een nadelige situatie voor de betreffende stakeholder. De belangen tussen stakeholders bewegen zich parallel.

3. Communicatie met betrekking tot crisissituaties

3.1 Communicatie van de Raad van Bestuur met de belanghebbenden in en voorafgaand aan een crisissituatie

Crisisplan

Als onderdeel van de algemene communicatie over kring Progress is er een crisisplan opgesteld en is aangegeven wat dat inhoudt. Het crisisplan verschijnt standaard op de website van kring Progress zodat belanghebbenden hiervan kennis kunnen nemen.

Crisissituatie

In een crisissituatie zullen gepensioneerden en deelnemers worden geïnformeerd over de ontstane situatie en mogelijk te nemen maatregelen. Van een communicatiemoment is sprake bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% of bij de dreiging hierop in aanloop naar een indexatiebesluit in het najaar.

Per einde van iedere maand wordt dekkingsgraadinformatie op de website van kring Progress geplaatst. Bij financiële turbulentie wordt hierbij een tekstuele toelichting gegeven. Dit zal gebeuren bij een forse daling van de dekkingsgraad en/of bij sterk verhoogde media-aandacht rond de financiële situatie van pensioenfonds.

3.2 Besluitvormingsproces ter uitvoering van het financieel crisisplan in geval van een crisissituatie bij het fonds

In het geval van een crisis dient de Raad van Bestuur snel te kunnen reageren. De Uitvoerende Bestuursleden (UB's) beschikken over korte lijnen met de Raad van Bestuur en houden frequent de Voorzitter op de hoogte. Ook de Beleggingsadviescommissie (BAC) die de RvB adviseert op gebied van vermogensbeheer kan op korte termijn bijeenkomen.

Noodprocedure kring Progress beleggingsmandaat

Onder normale omstandigheden zal kring Progress zich houden aan de bandbreedtes van de beleggingsportefeuille die in het Beleggingsbeleidsplan zijn opgenomen. Indien de UB's in afstemming met Uninvest Company in een crisissituatie reden zien om de positionering van de beleggingsportefeuille te veranderen zodanig dat een overschrijding van de bandbreedte plaatsvindt, dan dient de volgende procedure te worden doorlopen:

1. De UB's stellen in afstemming met Uninvest Company schriftelijk een verzoek met onderbouwing op. De onderbouwing bevat ten minste de omvang en de termijn waarmee de bandbreedte wordt overschreden.

2. Dit verzoek wordt gestuurd aan de drie leden van de Raad van Bestuur die verbonden zijn aan de Beleggingsadviescommissie (bij afwezigheid: de Voorzitter en Vicevoorzitter); de andere bestuursleden krijgen een kopie.
3. Het verzoek wordt per e-mail verstuurd, de betrokkenen worden per telefoon (vast, mobiel en per sms-bericht) op de hoogte gesteld door het secretariaat van kring Progress dat er een verzoek is.
4. De drie leden van de Raad van Bestuur antwoorden binnen maximaal 6 uur na binnenkomst van dit verzoek aan de UB's per email of per sms-bericht of zij akkoord gaan (meerderheid akkoord).
5. Indien niet binnen de gestelde termijn een antwoord wordt ontvangen, zijn de UB's gemachtigd om te handelen conform het verzoek.
6. De UB's dienen zo spoedig mogelijk na ontvangst van de antwoorden te bevestigen dat de e-mails of sms-berichten zijn ontvangen en kunnen vervolgens tot actie overgaan via Univest Company; de overige leden van de Raad van Bestuur worden geïnformeerd over de actie.
7. In de eerstvolgende vergadering wordt de Raad van Bestuur geïnformeerd.

Algemene variant van de noodprocedure

De zojuist beschreven procedure wordt ook naar niet-beleggingsonderwerpen uitgebreid indien een crisis daartoe aanleiding geeft en deze buiten het mandaat van de UB's vallen. Hierbij zullen bij punt 2 de Voorzitter en Vicevoorzitter van de Raad van Bestuur worden benaderd door de UB's. De Voorzitter zal vervolgens de route voor besluitvorming richting de bestuursleden bepalen.

1. De UB's stellen schriftelijk een verzoek met onderbouwing van de te nemen noodmaatregelen op.
2. Dit verzoek wordt na overleg met de Voorzitter en Vicevoorzitter gestuurd aan de Raad van Bestuur.
3. Het verzoek wordt per e-mail verstuurd, de betrokkenen worden per telefoon (vast, mobiel en per sms-bericht) op de hoogte gesteld door het secretariaat van kring Progress dat er een verzoek is.
 4. De Raad van Bestuur antwoordt binnen maximaal 6 uur na binnenkomst van dit verzoek aan de UB's per e-mail of per sms-bericht of zij akkoord gaan. Hierbij zijn de quorumregels van toepassing zoals opgenomen in artikel 9 van de statuten van Unilever APF.
5. Indien niet binnen de gestelde termijn een antwoord wordt ontvangen (er geen besluit van bestuur is conform quorum) zijn de UB's gemachtigd om te handelen conform het verzoek.
6. De UB's dienen zo spoedig mogelijk na ontvangst van de antwoorden te bevestigen dat de e-mails of sms-berichten zijn ontvangen en kunnen vervolgens tot actie overgaan; de leden van de Raad van Bestuur worden geïnformeerd over de actie.

7. In de eerstvolgende vergadering wordt de Raad van Bestuur geïnformeerd.

4. Relatie crisisplan met herstelplan, haalbaarheidstoets en ALM-studie

Het gemodelleerde beleid in de haalbaarheidstoets en in de ALM-studie is consistent met de maatregelen die het fonds beoogt te nemen in crisissituaties zoals omschreven in het financieel crisisplan.

De financiële opzet zoals beschreven in de Abtn is de basis voor de ALM-studie, de haalbaarheidstoets, het crisisplan en wanneer van toepassing het herstelplan. Door alle plannen en toetsten heen zitten dezelfde uitgangspunten met betrekking tot beleidsdekkingsgraad, premiedekkingsgraad en toekomstbestendige dekkingsgraad.

De aannames en door te rekenen scenario's kunnen, afhankelijk van het doel, van elkaar afwijken.

Bijlage 1: Besluit Ftk. Artikel 29b. Financieel crisisplan

Een financieel crisisplan als bedoeld in artikel 145, tweede lid, van de Pensioenwet dan wel artikel 140, tweede lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling omvat in ieder geval:

- a. een beschrijving van een of meer financiële situaties waarin het fonds niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist vermogen te gaan voldoen;
- b. een beschrijving van een of meer risico's die naar het oordeel van het fonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie kunnen worden aangemerkt;
- c. een beschrijving van de maatregelen die het fonds ter beschikking staan ter bestrijding van situaties als bedoeld in onderdeel a en artikel 145, tweede lid, onderdeel a, van de Pensioenwet dan wel artikel 140, tweede lid, onderdeel a, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, waarbij wordt beschreven hoe het fonds deze maatregelen verwacht in te zetten;
- d. een indicatie van het financiële effect van de inzet van de ter beschikking staande maatregelen;
- e. de berekening van het niveau van de beleidsdekkingsgraad vanaf welke naar verwachting vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten nodig zijn om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het vereist eigen vermogen; en
- f. een beschrijving van de wijze waarop bij het inzetten van maatregelen op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de belanghebbenden van het fonds, waarbij wordt opgenomen hoe een vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten zal worden verdeeld en of, en zo ja hoe, deze zal worden gespreid.

Bijlage 2: DNB Open Boek Toezicht – toelichting financieel crisisplan

Een financieel crisisplan heeft tot doel een fonds voor te bereiden op crisissituaties. Met een goed financieel crisisplan weet een fonds welke maatregelen het kan gaan nemen en op welke wijze deze maatregelen helpen om het fonds uit de crisis te loodsen.

Plicht opstellen financieel crisisplan in wet- en regelgeving verankerd

Volgens artikel 145 Pensioenwet en artikel 29b Besluit Ftk moeten pensioenfondsen een financieel crisisplan opstellen.

Twee groepen pensioenfondsen hoeven geen (nieuw) financieel crisisplan op te stellen of een bestaand plan te actualiseren. Namelijk een pensioenfonds dat volledig is verzekerd of een pensioenfonds dat voornemens is om te liquideren en in dat kader een schriftelijke melding aan DNB heeft gedaan van een voornemen tot collectieve waardeoverdracht conform artikel 84 Pw of artikel 92 van de Wvb.

Doel en uitwerking

Het doel van een financieel crisisplan is dat het fondsbestuur van tevoren inzichtelijk heeft op welk moment het fonds 'in een crisissituatie' zit en welke keuzes het op dat moment heeft om uit deze situatie te komen. Het voordeel van een financieel crisisplan is dat fondsbesturen in crisissituaties besluiten kunnen nemen waar van tevoren al is over nagedacht en waarvan van tevoren al is besproken of deze naar verwachting ook inzetbaar zijn en de effectiviteit is geanalyseerd.

Een financieel crisisplan is van hoge kwaliteit als het een fondsbestuur zo concreet mogelijke handvatten geeft om mee te kunnen handelen. Dat kan doordat helder is weergegeven welke maatregelen in welke mate bijdragen aan welke mate van herstel en hoe evenwichtig deze zijn. Het financieel crisisplan wordt vastgelegd in de Abtn van het fonds.

Inhoud financieel crisisplan

Concreet beschrijft het financieel crisisplan in ieder geval de volgende aspecten.

1. Een beschrijving van een of meer financiële situaties waarin het fonds niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist eigen vermogen te gaan voldoen (zie artikel 29b sub a Besluit FTK);
2. Een beschrijving van de risico's die het fonds in de financiële problemen kan brengen (zie artikel 29b sub b Besluit FTK);
3. Een beschrijving van de te nemen maatregelen. Daarbij zijn een aantal elementen van belang: het fonds dient te beschrijven welke concrete maatregelen er ter beschikking staan, wat het financiële effect van die maatregelen is, vanaf welk beleidsdekkingsgraad-niveau pensioenrechten/pensioenaanspraken verminderd moeten worden om aan het

vereist eigen vermogen te voldoen en hoe bij het inzetten van maatregelen belangen evenwichtig worden afgewogen (zie artikel 29b sub c tot en met f Besluit FTK).

Relatie met herstelplan, haalbaarheidstoets en ALM-studies

Een financieel crisisplan loopt vooruit op eventuele crisissituaties en hoe een fonds in dergelijke situaties kan gaan handelen. Het is geen document dat beschrijft wat een fonds in het hier en nu doet om uit een tekortsituatie te komen, dat is immers het herstelplan.

In de haalbaarheidstoets en in ALM-studies modelleert een pensioenfonds zijn beleid. Bij dit beleid hoort ook het financieel crisisplan. Dat betekent dat het gemodelleerde beleid in de haalbaarheidstoets en in ALM-studies consistent is met de maatregelen die het fonds beoogt te nemen in crisissituaties zoals omschreven in het financieel crisisplan.